

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Psihopatologija
Course title:	Psychopathology

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Psihosocialna pomoč (VS) / Psychosocial support (BA)	Program nima smeri / Program has a single course	Prvi / First	Drugi / Second
Prva stopnja / First level			

Vrsta predmeta / Course type Obvezni / Compulsory

Univerzitetna koda predmeta / University course code: PPAT / PPAT

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
40		40			190	9

Nosilec predmeta / Lecturer: Pred. dr. Rok Podkrajšek / Lect. Rok Podkrajšek, Ph.D.

Jeziki / Languages:

Predavanja / Lectures:	Slovenski / Slovenian, Angleški / English
Vaje / Tutorial:	Slovenski / Slovenian, Angleški / English

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Pogoj za vključitev v delo je vpis v 1. letnik študija.

Enrollment in the first year of study.

Vsebina:**Splošna psihopatologija:**

- zdravstveni sistem, organiziranost le-tega, s poudarkom na psihiatriji,
- zgodovina psihiatrije in njen razvoj, paradigme v psihiatriji, nevrobiologija psihiatrije,
- osnove nevroznanosti pomembne za nevrobiologijo psihiatrije in psihosocialno svetovanje: sodobne preiskovalne metode (npr. EEG, PET, fMRI), osnove nevroanatomije in nevrofiziologije s posebnim poudarkom na možganih, osnove neurotransmiterskih sistemov,
- temeljna znanja psihiatrije, pomembna za psihosocialno svetovanje: psihiatrična veda o duševnih motnjah (različni diagnostični sistemi: DSM V in MKB-10 oz. MKB-11) z glavnimi skupinami duševnih motenj, biopsihosocialni model duševnih motenj; psihiatrična fenomenologija; psihopatologija in diferencialnodiaagnostični poudarki,
- osnove klinične psihologije,
- znaki in simptomi duševnih motenj (motnje čustvovanja, mišljenja, spomina,...itn.).

Duševne motnje in motnje

- psihoorgansko pogojene duševne motnje,
- zloraba psihoaktivnih snovi in motnje odvisnosti,
- psihotične motnje,
- razpoloženjske (afektivne) motnje,
- nevrotske, stresne in somatoformne motnje,
- vedenjski sindromi, povezani s fiziološkimi motnjami in telesnimi dejavniki (motnje hranjenja, neorganske motnje spanja, spolne motnje),
- motnje osebnosti,

Content (Syllabus outline):**General psychopathology:**

- health care system, its organisation, with an emphasis on psychiatry,
- history and development of psychiatry, paradigms in psychiatry, neurobiology of psychiatry,
- the basics of neuroscience relevant to the neurobiology of psychiatry and psychosocial counselling: modern investigative methods (eg. EEG, PET, fMRI), the basics of neuroanatomy and neurophysiology with special emphasis on brain, basics of neurotransmitter systems,
- the basic knowledge of psychiatry, relevant for psychosocial counselling: psychiatric study of mental disorders (different diagnostic classifications: DSM-V, ICD-10 and ICD-11) with main categories of mental disorders, biopsychosocial model of mental disorders, psychiatric phenomenology; psychopathology and differential diagnosis,
- basic principles of clinical psychology,
- signs and symptoms of mental disorders (disorders of emotions, thinking, memory, etc.).

Mental disorders and disturbances

- psycho-organic mental disorders
- substance abuse disorders,
- psychotic disorders,
- mood (affective) disorders;
- neurotic, stress and somatoform disorders,
- behavioural syndromes associated with physiological disturbances and physical factors (eating disorders, non-organic sleep disorders, sexual disorders),
- personality disorders,
- mental retardation,
- disturbances of psychological development,

- duševna manjrazvitost,
- motnje psihološkega razvoja,
- epidemiologija posameznih motenj.

Psihiatrija otrok in mladostnikov:

- razvojna, fazno specifična psihopatologija –vulnerabilnost,
- pregled otroške nevropsihiatrične nosologije (vedenjske motnje, čustvene in socialne motnje),
- razvojne motnje in motnje učenja, motnje hranjenja idr.,
- glavne skupine motenj v otroštvu (avtizem, motnje pozornosti s hiperaktivnostjo, idr.)

Zdravljenje, obravnava in pristopanje k motnjam

- osnovne informacije o psihofarmakološki obravnavi za posamezne motnje,
- psihiatrične institucije, ambulantna in hospitalna psihiatrična obravnava, napotitve in odpusti,
- psihiatrična prva pomoč in krizne intervencije (ravnanje s samomorilnimi pacienti),
- povezanost duševnih motenj in socialne problematike (multidisciplinarne in socialne obravnave ter sistemske rešitve oz. možnosti),
- »Zakon o duševnem zdravju« in njegove implikacije,
- forenzična psihiatrija,
- psihoterapija v psihiatričnih institucijah (npr. psihoterapevtski oddelki idr.) in v okviru skupnostnega pristopa (npr. družinske intervencije),
- prevladujoči uveljavljeni psihoterapevtski pristopi in njihove osnove.

- epidemiology of specific disorders.

Child and adolescents psychiatry:

- developmental, phase-specific psychopathology–vulnerability,
- Check-up of child's neuropsychiatric nosology (behavioural disorders, emotional and social disorders),
- developmental disorders and learning disorders, eating disorders, etc.,
- main groups of childhood disorders (autism, attention deficit hyperactivity disorder, etc.).

Approaches and treatments for mental health issues

- basic information on psychopharmacological interventions for specific disorders,
- psychiatric institutions, inpatient and outpatient treatment, admissions and discharges,
- psychiatric emergency and crisis interventions (treatment of suicidal patients),
- link between mental disorders and social problems (multidisciplinary and social interventions, systemic solutions, possibilities),
- »The Law of Mental Health« and its implications,
- forensic psychiatry,
- psychotherapy in psychiatric institutions (eg. the psychotherapeutic units, etc.) and within the community approach (eg. family interventions),
- main psychotherapeutic approaches and their basics.

Temeljni literatura in viri / Readings:

American Psychiatric Association. *Diagnostic and statistical manual of mental disorders (5th ed.)*. Arlington, VA: Author, 2013.

BREZOVAR, Simon. *Osebnostne motnje v teoriji in praksi*. UMCO, 2019.

HALGIN Richard, KRAUSS WHITBOURNE, Susan, *Abnormal Psychology – Clinical Perspectives on Psychological Disorders*. McGraw Hill, 2010.

International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (10th ed.; ICD-10), World Health Organization, 2004.

International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (11th ed.; ICD-11), World Health Organization, 2020.

PREGELJ, Peter, KORES PLESNIČAR, Blanka, TOMORI, Martina, ZALAR Bojan, ZIHERL Slavko. *Psihiatrija*. Ljubljana: Psihiatrična klinika, 2013.

SADOCK J., Benjamin, SADOCK A., Virginia, RUIZ, Pedro (ur.). *Kaplan and Sadock's Synopsis of Psychiatry*. Baltimore, Williams and Wilkins, 2014.

TOMORI, Martina, ZIHERL, Slavko (ur.). *Psihiatrija*. Ljubljana: Litterapicta, 1999.

TEKAVČIČ GRAD, Onja (ur.). *Pogovori z ljudmi v duševnih stiskah*. ZRC SAZU, 2004.

Cilji in kompetence:

Cilj: študentje dobijo osnovna znanja o duševnih motnjah. Seznanijo se z osnovami nevroznanosti, ki so pomembne za nevrobiologijo psihiatrije in psihoterapije. Spoznajo splošne temelje splošne, specialne in otroške psihiatrije ter aktualnih klasifikacijskih sistemov.

Pridobitev splošnih kompetenc:

- poznavanje in razumevanje osnovnih konceptov in metod, seznanjenost z novostmi na področju študija,
- razvoj komunikacijskih sposobnosti in spretnosti, posebej komunikacije v mednarodnem okolju,
- kooperativnost, delo v skupini (in v mednarodnem okolju).

Objectives and competences:

Objective: students acquire fundamental knowledge about mental disorders. They get familiar with the basics of neuroscience, which is important for neurobiology of psychiatry and psychotherapy. They learn the foundations of general, special and child psychiatry and current classification systems.

Acquisition of general competences:

- knowledge and understanding of the basic concepts and methods in the field of studying program,
- development of communicational skills, especially in the multicultural environment,
- ability of teamwork (and in multicultural environment).

Pridobitev predmetno-specifičnih kompetenc:

- sposobnost uporabe virov in ustrezno citiranje virov,
- sposobnost argumentiranega ter spoštljivega razpravljanja in reševanja problemov,
- zmožnost avtonomno uporabljati vire za učenje konkretnih vsebin,
- zmožnost učenja, strokovnega izpopolnjevanja z visoko stopnjo samostojnosti.

Acquisition of course-specific competences:

- ability to use sources and appropriate citation of sources,
- the capacity for critical reflection of the theoretical arguments and deduction on concrete problems,
- the ability to autonomously use resources for learning specific content,
- the ability of learning and professional development with a high degree of autonomy.

Predvideni študijski rezultati:**Znanje in razumevanje:**

- avtonomno uporabljati vire za učenje konkretnih vsebin,
- demonstrirati razumevanje posameznih za svetovanje in psihoterapijo relevantnih področij psihiatrije in medicine,
- formulirati model človeškega delovanja in posameznikov razvoj,
- vključevati se spoštljivo in zaupno v strokovno komunikacijo z drugimi kolegi,
- demonstrirati zavedanje problemov in postopkov, relevantnih za profesionalno prakso,
- konstruktivno sodelovati z drugimi v procesu soustvarjanja možnih (želenih) rešitev.

Intended learning outcomes:**Knowledge and understanding:**

- the ability to autonomously use resources for specific learning content,
- demonstrate an understanding of individual counseling and psychotherapy relevant fields of psychiatry and medicine,
- formulate a model of human functioning and development of an individual,
- respectful and confident professional communication with colleagues,
- demonstrate an awareness for problems and procedures relevant to professional practice,
- to work constructively with others in the process of co-creation of potential solutions.

Metode poučevanja in učenja:

- predavanja z aktivno udeležbo študentov (razlaga, diskusija, vprašanja, primeri, reševanje problemov),
- seminarske vaje (pisne refleksije strokovnih člankov, timsko delo, diskusija na obravnavane tematike vezane na predmet),

Learning and teaching methods:

- lectures with active student participation (explanation, discussion, questions, examples, case-solving),
- seminars (written reflections on scientific articles, team work, discussing presented themes),

- uporaba spletne učilnice oziroma drugih sodobnih IKT orodij,
- seminarske vaje, ki temeljijo na utrjevanju znanja, problemskem učenju, dodatni razlagi, diskusiji, kritičnem razpravljanju,
- individualne in skupinske konzultacije (diskusija, dodatna razlaga, obravnava specifičnih vprašanj).

- use of online classroom or other contemporary ICT tools,
- tutorials based on knowledge (strengthening, problem-learning, additional explanation, discussion, critical debate),
- individual and group consultations (discussion, additional explanation, consideration of specific issues).

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Pisni izpit	80%	Written exam
Opravljene obveznosti iz vaj	20%	Passed obligations in regards to tutorials
Ocenjevalna lestvica – skladno s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja.		Grading scale - in accordance with the Rules of examination and evaluation of knowledge.

Reference nosilca / Lecturer's references:

- PODKRAJŠEK, Rok. Razvoj čustev in čustvovanja. V M. Crnkovič, »Moja čustva do«: Lestvica MCD. 2006, 7–21. Center za psihodiagnostična sredstva, Ljubljana.
- PODKRAJŠEK, Rok. Alkohol – zakaj je privlačen in zakaj škodljiv? (psihološki in psihopatološki vidiki). V I. Avberšek-Lužnik, B. M. Kaučič, S. Hvalič Touzery, B. Skela-Savič, I. Grmek-Košnik, A. Čufar (ur.), *Sindrom odvisnosti od alkohola – diagnostični in terapevtski vidiki: zbornik prispevkov*. 2010, 177–195, Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice.
- PODKRAJŠEK, Rok. Psychologically relevant mechanism of empowerment in LGBT individuals, *Romanian Journal of Experimental Applied Psychology*, 2015, vol. 6, no. 3, 58–71.
- PODKRAJŠEK, Rok. Vloga dolgoročne rehabilitacije v kontekstu obravnave odvisnosti. V M. Pišljari, J. Milič. (ur.) *Prepoznavanje in zdravljenje odvisnosti od alkohola – interdisciplinarni pogled*, 2016, 197–212, Psihiatrična bolnišnica Idrija.
- PODKRAJŠEK, Rok. Vedenjsko-kognitivna terapija odvisnosti. V B. Starovasnik Žagavec, T. Zadavec, P. Janjuševič (ur.). *Novejša spoznanja in kognitivno vedenjski pristopi pri obravnavi različnih skupin klientov v terapevtski praksi*, 2017, 215–229, Društvo za vedenjsko in kognitivno terapijo Slovenije.
- TORRANCE P., Ellis, BOBEN, Dušica, PODKRAJŠEK, Rok, TRSTENJAK Marjeta. *Torranceovi testi ustvarjalnega mišljenja: besedna oblika A: priročnik*, 2009, Center za psihodiagnostična sredstva Ljubljana.
- TORRANCE P., Ellis, BOBEN, Dušica, PODKRAJŠEK, Rok. *Torranceovi testi ustvarjalnega mišljenja: besedna oblika A: priročnik za izvedbo, vrednotenje in interpretacijo*, 2003, Center za psihodiagnostična sredstva Ljubljana.
- TORRANCE P., Ellis, BOBEN, Dušica, PODKRAJŠEK, Rok. *Torranceovi testi ustvarjalnega mišljenja: besedna oblika A. Psihometrični dodatek priročnika*, 2004, Center za psihodiagnostična sredstva Ljubljana.
- WECSSLER, David, BOBEN, Dušica, GOSAR, David, Kovačič Dare, PODKRAJŠEK, Rok, TRSTENJAK, Marjeta. *WAIS-IV: Wechslerjeva lestvica inteligentnosti za odrasle – četrta izdaja. Priročnik za izvedbo in vrednotenje*, 2017, Center za psihodiagnostična sredstva, Ljubljana.